

IDŹ DO:

- ▶ Spis treści
- ▶ Przykładowy rozdział

KATALOG KSIĄŻEK:

- ▶ Katalog online
- ▶ Zamów drukowany katalog

CENNIK I INFORMACJE:

- ▶ Zamów informacje o nowościach
- ▶ Zamów cennik

CZYTELNIA:

- ▶ Fragmenty książek online

Do koszyka

Do przechowalni

 Nowość

 Promocja

Twoje finanse. Bezpieczeństwo własne i majątku

Autor: Marek Lipiński
 ISBN: 978-83-246-2182-8
 Format: 122x194, stron: 104

Przezorny, ubezpieczony, bogaty!

- Zdobądź niezbędną wiedzę na temat ryzyka i zarządzania nim
- Wybierz najkorzystniejszą formę ubezpieczenia na życie
- Skorzystaj z różnych opcji w zakresie ubezpieczania majątku
- Dowiedz się więcej na temat pracowniczych programów emerytalnych
- Naucz się obliczać przyszłą emeryturę

Twój osobisty doradca finansowy

Kiedy znajdujesz się na finansowej górze, gdy wszystkie Twoje działania przynoszą kapitalne efekty, a pieniądze na kontach i lokatach dodatkowo się pomnażają, nie powinieneś zapominać o przyszłości. O niezależnych od Ciebie kryzysach. O możliwych chorobach lub okresach niezdolności do pracy. O Twoich bliskich i ich sytuacji materialnej w sytuacji, gdyby Ciebie zabrakło.

Spokojnie. Naszym zamiarem nie jest roztaczanie przed Tobą czarnych wizji, ale właśnie ochrona przed nimi! Dzięki tej książce zapoznasz się z ryzykiem wcześniej i mniej boleśnie, niż mogłyby Cię kosztować osobiste doświadczenia. Przygotujesz się na sytuacje, które mogą zaszkodzić materialnie Tobie i Twojej rodzinie. Nauczysz się także chronić swój kapitał w sposób, który zapewni Ci bezpieczeństwo na długie lata. Nie trać czasu, nie trać pieniędzy – czytaj!

Książka stanowi drugą część cyklu *Twoje finanse*. Zapoznaj się także z tytułami:

- *Twoje finanse. Organizowanie i planowanie własnych finansów*
- *Twoje finanse. Skuteczne oszczędzanie*
- *Twoje finanse. Racjonalne inwestowanie*

Spis treści

Przedmowa	5
Wprowadzenie	7
Rozdział 1	
Co warto wiedzieć o ubezpieczeniach?	9
Rozdział 2	
Podział ubezpieczeń	17
Rozdział 3	
Ubezpieczenia na życie	21
Terminowe ubezpieczenia na życie, na całe życie i na dożycie	24
Ubezpieczenia posagowe	31
Ubezpieczenia z funduszem kapitałowym	34
Ubezpieczenia rentowe	38
Rozdział 4	
Ubezpieczenia majątkowe	43
Ubezpieczenia komunikacyjne	45
Inne ubezpieczenia majątkowe	53

Rozdział 5

Ubezpieczenia emerytalne **59**

I filar — ZUS 62

II filar — PTE (OFE) 72

III filar 82

Zakończenie **99**

Ubezpieczenia na życie

Rozdział 3

Ubezpieczenia na życie mają zagwarantować osobom bliskim dla ubezpieczonych środki finansowe niezbędne do życia w przypadku śmierci tychże ubezpieczonych. Śmierć jest zdarzeniem niespodziewanym, dlatego dbałość o przyszłość rodziny jest podstawowym powodem, dla którego decydujemy się na ubezpieczenia na życie. Ponadto w ofertach towarzystw znajdują się specjalne polisy łączące zalety ubezpieczenia z jednoczesną możliwością gromadzenia i dyskutowania zysków z oszczędności. Dzięki nim wpłacone składki w dużej części są inwestowane i pomnażane. Po kilkunastu lub kilkudziesięciu latach będzie to premią za systematyczne oszczędzanie. Dzięki temu kosztem niewielkich wyrzeczeń będziemy mogli wykorzystać oszczędności na dowolny cel, będąc jednocześnie przez cały czas ubezpieczonymi.

Stronami ubezpieczenia na życie są:

- firma ubezpieczeniowa jako ubezpieczyciel,
- ubezpieczony, czyli osoba fizyczna — w razie jej śmierci wypłacane jest świadczenie ubezpieczeniowe,

- uposażony, czyli osoba, która otrzymuje świadczenie w przypadku śmierci ubezpieczonego; w umowie może być ustalonych kilku uposażonych,
- ubezpieczający, czyli ten, kto jest właścicielem polisy, podpisuje umowę i zobowiązuje się do regularnego opłacania składek.

Pomiędzy ubezpieczającym, ubezpieczonym i uposażonym występują różne wzajemne relacje. Może to być jedna osoba, jeśli np. zawiera umowę na dożycie określonego wieku. Może się zdarzyć również i tak, że ubezpieczającym, ubezpieczonym i uposażonym będą trzy różne osoby (podmioty). Ubezpieczający może zawrzeć umowę ubezpieczenia na życie we własnym imieniu i na własny rachunek (wówczas jest on jednocześnie ubezpieczającym i ubezpieczonym, tj. osobą, której życie lub zdrowie objęte jest ochroną ubezpieczeniową) lub na rzecz osoby trzeciej (wówczas ubezpieczonym jest inna osoba, której życie lub zdrowie ubezpieczający uczynił przedmiotem ubezpieczenia). Uposażonym jest osoba wskazana przez ubezpieczonego jako uprawniona do otrzymania świadczenia należnego na podstawie zawartej przez niego umowy. Ubezpieczony może wskazać jedną lub więcej osób uprawnionych do otrzymania sumy ubezpieczenia na wypadek jego śmierci. Jeżeli ubezpieczony wskazał kilka osób uprawnionych do otrzymania sumy ubezpieczenia, a nie oznaczył ich udziału w tej sumie, to uważa się, że udziały tych osób są równe. Zastrzeżenia dotyczące uprawnień i osoby uposażonego lub osób uposażonych ubezpieczony może zmienić lub odwołać w każdym czasie.

Umowa ubezpieczenia na życie, podobnie jak każda inna umowa ubezpieczenia, powinna być potwierdzona przez

zakład ubezpieczeń polisą, legitymacją ubezpieczeniową, tymczasowym zaświadczeniem albo innym dokumentem ubezpieczenia (art. 809. § 1. k.c.). Umowę ubezpieczenia na życie uważa się za zawartą z chwilą doręczenia przez zakład ubezpieczeń ubezpieczającemu dokumentu ubezpieczenia (art. 809. § 2. k.c.). W przypadku umowy ubezpieczenia na życie nie ma możliwości tzw. milczącego zawarcia umowy, co jest możliwe w ubezpieczeniach majątkowych.

Wpływ na kalkulację składki w ubezpieczeniach na życie mają takie czynniki, jak: wiek, płeć, stan zdrowia, wykonywany zawód, długość okresu ochrony, suma i rodzaj ubezpieczenia.

Ze składki na ubezpieczenie na życie potrącane są w pierwszej kolejności koszty związane z zawarciem polisy i administrowaniem nią. Najwyższe są w pierwszych dwóch latach trwania ubezpieczenia. Towarzystwo potrąca także koszty ryzyka. Składka pozostała po odjęciu wymienionych kosztów jest alokowana, czyli inwestowana. Towarzystwo dzieli się wypracowanymi zyskami i w określonej proporcji dopisuje je do wartości polisy. Błędne jest przekonanie, że wszystkie wpłacane pieniądze przeznaczane są na pomnażanie naszego kapitału. W ubezpieczeniach na życie w pierwszej kolejności płaci się za ochronę życia.

Jeżeli strony umowy nie postanowią inaczej, odpowiedzialność zakładu ubezpieczeń rozpoczyna się od dnia następującego po zawarciu umowy, nie wcześniej jednak niż dnia następnego po zapłaceniu składki. Jednak gdy umowa dochodzi do skutku przed doręczeniem dokumentu ubezpieczenia, odpowiedzialność zakładu ubezpieczeń rozpoczyna się od dnia, w którym umowa ubezpieczenia uważana jest za zawartą.

Podsumowanie

Celem ubezpieczeń na życie jest zapewnienie osobom bliskim ochrony finansowej i poczucia bezpieczeństwa. Kupując ubezpieczenie własnego życia, zabezpieczamy głównie najbliższych, a funkcja oszczędnościowa jest najczęściej dodatkiem. W ofertach towarzystw znajdują się specjalne polisy łączące zalety ubezpieczenia z jednoczesną możliwością gromadzenia i dyskontowania zysków z oszczędności.

Pytania

1. Co jest głównym celem ubezpieczenia na życie?
2. Czy można zawrzeć umowę ubezpieczenia na życie na rzecz osoby trzeciej?
3. Kto jest właścicielem polisy: ubezpieczający, ubezpieczony czy uposażony?

Terminowe ubezpieczenia na życie, na całe życie i na dożycie

Ubezpieczenie terminowe na życie jest ubezpieczeniem typowo ochronnym. Towarzystwo ubezpieczeniowe zobowiązuje się w nim do wypłaty uzgodnionego świadczenia uposażonemu, jeśli ubezpieczony umrze przed upływem określonego terminu. Okres obowiązywania ubezpieczenia może być roczny, 5-letni, 10-letni lub 20-letni.

Można porównać to ubezpieczenie do ubezpieczenia autocasco. Jeśli dotyczy ono samochodu, to wypłata świadczenia następuje tylko wtedy, gdy w czasie trwania ubezpieczenia wystąpi szkoda. W przypadku człowieka taką swoistą szkodą jest śmierć ubezpieczonego. Ubezpieczenia terminowe stosuje się przede wszystkim w sytuacji zaciągnięcia dużego kredytu. Dzięki wypłacie rodzina może bez problemów spłacić kredyt, zatrzymując dla siebie mieszkanie, dom czy samochód. Ubezpieczenie takie stanowi doskonałą ochronę dla bliskich. Zapewnia za stosunkowo niską składkę wysoką ochronę ubezpieczeniową — jako zabezpieczenie średnio- i długoterminowych zobowiązań finansowych, takich jak kredyty, pożyczki itp.

Ubezpieczenie terminowe może być wznawiane lub zamieniane — można je wznović po wygaśnięciu, można też zamienić je na ubezpieczenie bezterminowe.

Ubezpieczenie terminowe można uzupełnić umowami dodatkowymi, takimi jak:

- ubezpieczenia na wypadek śmierci wskutek nieszczęśliwego zdarzenia,
- ubezpieczenie od trwałego inwalidztwa,
- ubezpieczenia od poważnej choroby,
- ubezpieczenie pożyczkowe (w celu spłaty kredytu w razie śmierci ubezpieczonego).

Przy ocenie ochrony ubezpieczeniowej podstawowym kryterium jest cel, jakiemu ubezpieczenie ma służyć. Ubezpieczenie terminowe na życie jest najmniej kosztowną umową ubezpieczeniową chroniącą członków rodziny ubezpieczonego przed utratą dochodu po śmierci osoby zapewniającej im utrzymanie.

Ubezpieczenie terminowe występuje w dwóch formach: **indywidualne i grupowe**. Ubezpieczenie grupowe jest najczęściej ubezpieczeniem rocznym, odnawialnym i jest przeznaczone dla pracodawców. Ocena ryzyka nie jest dokonywana dla poszczególnych osób, lecz dla całej grupy i dotyczy charakteryzujących ją parametrów, takich jak liczebność grupy, jej struktura, dynamika zmian jej cech podstawowych, zakres uczestnictwa itp.

W terminowych ubezpieczeniach na życie umowa rozwiązuje się z upływem czasu, na jaki została zawarta. Firmy ubezpieczeniowe mogą zamieszczać w ogólnych warunkach ubezpieczeń klauzule prolongacyjne umożliwiające automatyczne przedłużenie trwania umowy na następny okres ubezpieczenia, jeżeli żadna ze stron przed upływem okresu ubezpieczenia nie złoży oświadczenia, że chce rozwiązać umowę. Ponieważ polisy terminowe najczęściej nie mają indeksacji składki i sumy ubezpieczenia, najlepszym sposobem obrony przed inflacją jest regularne uruchamianie kolejnych polis tego typu co kilka lat.

Ubezpieczenie na całe życie zawiera się w celu zabezpieczenia potrzeb finansowych, które wystąpią dopiero po śmierci ubezpieczonego. Zapewnia ono dożywotnią ochronę ubezpieczeniową na wypadek śmierci. Różni się od ubezpieczenia terminowego tym, że śmierć jest w tym produkcie zakładana jako zdarzenie pewne, finalizujące prawo do świadczenia i ubezpieczenie to jest kalkulowane tak, aby zebrać wystarczająco dużo składek na pokrycie tego świadczenia. Składki można wpłacić jednorazowo lub opłacać je regularnie przez cały okres ubezpieczenia lub do osiągnięcia określonego wieku przez ubezpieczonego. Po osiągnięciu przez polisę wartości wykupu ubezpieczenie na całe życie może przyjąć formę ubezpieczenia bezskładkowego.

- **Wartość wykupu** to kwota, do której wypłaty ubezpieczyciel jest zobowiązany po zaistnieniu okoliczności określonych w ogólnych warunkach ubezpieczenia.
- **Suma ubezpieczenia** to gwarantowana w umowie kwota pieniężna, na którą ubezpieczono życie, lub podstawa do obliczenia świadczenia, które w zależności od rodzaju ubezpieczenia stanowi procentową, różną część sumy ubezpieczenia.

Ubezpieczenie na dożycie ma charakter typowo oszczędnościowy; pozwala uzyskać określoną kwotę po osiągnięciu danego wieku przez ubezpieczonego przy zaangażowaniu mniejszych środków, niż gdyby to miało miejsce w przypadku standardowego programu oszczędnościowego. Ubezpieczyciel wypłaci świadczenie uposażonemu w przypadku, gdy ubezpieczony dożyje do końca okresu ubezpieczenia, natomiast gdy jego śmierć nastąpi przed upływem tego okresu — składki przepadają na rzecz innych ubezpieczonych dożywających określonego wieku. Forma tego ubezpieczenia jest obecnie stosowana rzadziej, ale może być atrakcyjna dla osób samotnych lub takich, które zabezpieczyły już bliskich na wypadek swojej śmierci.

Każdy człowiek jest w stanie pracować bez większych problemów do 65. roku życia. Przejście na emeryturę związane jest ze zmniejszeniem się przychodów, co oznacza konieczność ograniczania wydatków, ponieważ żadna emerytura standardowa nie zapewni kwoty wystarczającej do ponoszenia wydatków na dotychczasowym poziomie. Zabezpieczeniem przed gwałtownym obniżeniem przychodów po przejściu w stan spoczynku jest ubezpieczenie na dożycie, w którym zakład ubezpieczeń po odpowiednio długim okresie opłacania składek wypłaca pełną sumę

ubezpieczenia lub jej pierwszą ratę w zależności od treści zawartej umowy.

Dożycie określonego wieku przez ubezpieczonego rodzi zobowiązanie firmy ubezpieczeniowej do wypłacenia sumy ubezpieczenia. W przypadku śmierci osoby ubezpieczonej przed tym terminem firma ubezpieczeniowa zwykle nic nie wypłaca, chyba że w umowie była zawarta klauzula zwrotu spadkobiercom lub wskazanym osobom sumy wpłaconych składek.

Ubezpieczenie na dożycie jest przeznaczone dla osób, które pragną utrzymać dotychczasowy standard życia lub też planują znaczne i kosztowne przedsięwzięcie (np. wzięcie udziału w wycieczce, rejsie dookoła świata) po ukończeniu określonego wieku i chcą zapewnić sobie na ten cel wystarczające środki.

Ubezpieczenie na życie i dożycie (mieszane) jest uniwersalnym połączeniem dwu wymienionych wyżej rodzajów ubezpieczenia; ma ono jednocześnie funkcję ochronną i funkcję oszczędnościową. Świadczenie ubezpieczeniowe jest realizowane w dwóch formach:

- wypłaty sumy ubezpieczenia w **razie śmierci ubezpieczonego** w trakcie trwania umowy,
- wypłaty sumy ubezpieczenia, jeżeli **ubezpieczony dożyje do końca okresu**, na jaki została zawarta umowa.

Ubezpieczenie na życie i dożycie jest zbudowane z dwóch części: z ubezpieczenia na życie, w którym wypłata świadczenia następuje po śmierci osoby ubezpieczonej, oraz z ubezpieczenia na dożycie, w którym wypłata świadczenia następuje po dożyciu przez osobę ubezpieczoną określonego wieku. Połączenie tych dwóch produktów powoduje, że świadczenie wypłacane jest zarówno, gdy

ubezpieczony umrze w czasie trwania umowy ubezpieczenia (ubezpieczenie na życie), jak i gdy dożyje określonego w umowie wieku (ubezpieczenie na dożycie). Ubezpieczenie na życie i dożycie jest klasycznym produktem ochronno-oszczędnościowym. Część ochronną stanowi ubezpieczenie na życie (ponieważ chroni przed skutkami śmierci), natomiast część oszczędnościową — ubezpieczenie na dożycie (ponieważ zapewnia wypłatę sumy ubezpieczenia w momencie dożycia określonego wieku).

Suma ubezpieczenia, czyli de facto kwota potencjalnego świadczenia, może być określona oddzielnie w przypadku ryzyka śmierci oraz w przypadku ryzyka dożycia. Na przykład można określić, że w przypadku śmierci w okresie umowy ubezpieczenia uposażonym zostanie wypłacone 200 tys. zł, natomiast w momencie dożycia określonego wieku ubezpieczony otrzyma 100 tys. zł. Jest bardzo istotne, aby prawidłowo określić te kwoty. Sumy ubezpieczenia można zmieniać w trakcie trwania umowy ubezpieczenia, przeważnie raz do roku, w rocznicę zawarcia umowy ubezpieczenia. Czasami podwyższenie sumy ubezpieczenia przy ubezpieczeniu skutków śmierci wymaga wykonania dodatkowych badań lekarskich, które dokładniej określą ryzyko, jakie zakład ubezpieczeń weźmie na siebie.

Podsumowanie

Ubezpieczenie terminowe na życie jest ubezpieczeniem typowo ochronnym, zapewniającym okresową ochronę na wypadek śmierci.

Ubezpieczenie na całe życie zawiera się w celu zabezpieczenia potrzeb finansowych, które wystąpią dopiero po śmierci ubezpieczonego.

Ubezpieczenie na dożycie ma charakter typowo oszczędnościowy; pozwala uzyskać określoną kwotę w określonym wieku.

Niewiele osób w naszym kraju rozumie wagę ubezpieczenia na życie, a jeszcze mniej potrafi wybrać właściwą strategię i taktykę zawierania tego typu ubezpieczeń.

Pamiętaj

- Nie ulegaj samozadowoleniu, nie okłamuj samego siebie, że jesteś zabezpieczony przed ryzykiem, że uczestniczysz od lat w jakichś formach grupowego lub innego ubezpieczenia na życie — z reguły świadczenia z tego tytułu uległy zdeprecjonowaniu.
- Nie sądz, że istnieje uniwersalna polisa (produkt ubezpieczeniowy), która spełnia funkcję ochronną i jednocześnie zabezpieczającą kapitał. Zazwyczaj takie „dwa w jednym” nie zapewnia w wystarczającym stopniu ani jednego, ani drugiego.
- Raczej wybierz dwie umowy. Za te same pieniądze możesz z lepszym skutkiem oddzielnie zabezpieczyć funkcję ochronną i oddzielnie oszczędnościową. Pomyśl również o zabezpieczeniu na wypadek groźnej choroby lub inwalidztwa. One się zdarzają.
- Każdą umowę weryfikuj co 3 – 4 lata. Rynek jest zmienny, oferuje coraz to nowe produkty. Zawsze możesz zawrzeć nową, korzystniejszą w danych warunkach umowę. Ale bądź ostrożny i nie daj się zwieść agresywnej perswazji agentów ubezpieczeniowych.
- Przemyśl i określ swoje cele.